34 de ani
BURSA
ZIARUL OAMENILOR DE AFACERI
presă independentă
Joi, 23 ianuarie 2025, nr. 11 (7767), anul XXXIV
12 pagini

■ Ilie Bolojan decide concedierea a 178 de angajați ai Senatului PAGINA 3
■ Refacerea rapidă a stocurilor de armament - prioritate la nivel european PAGINA 3

■ TradeVille: British Petroleum - presiuni pe management PAGINA 9
■ Restaurarea și conservarea Palatului Universității din București, investiție de 435 de milioane de lei PAGINA 10
■ Fonduri europene: proiect pentru formarea și dezvoltarea de competențe profesionale PAGINA 10
■ Inedit: Maha Kumbh Mela, cea mai mare adunare religioasă din lume PAGINA 10

GRAM AUR = 422,4014 RON | FRANC ELVEȚIAN = 5,2692 RON | EURO = 4,9768 RON | DOLAR = 4,7609 RON

2024 Retrospectiva

2025 Perspectiva

Ilustrație concepută de MAKE

„Scuze, am scumpit din nou benzina!”

Imaginați-vă oceanele și mările lumii pe o hartă în beznă. Deodată, pe conturul apelor se aprind instantaneu sute de mii de luminițe! Acelea sunt petrolierele, capilarele OPEC-ului care conduc lumea din cea mai luxoasă limuzină. Acum, gândiți-vă că în propria limuzină ați pus ultima dată benzină de 300 de lei, cu 12% mai scumpă decât anul trecut pe vremea asta. Vă puteți întreba ce s-a întâmplat între timp. S-au scufundat niște petroliere, astfel încât marfa transportată a devenit mai rară și i-a crescut prețul? Sau poate a crescut atât de tare economia României încât cererea a determinat o scumpire a ofertei? Niciuna din cele doua!

Petrolierele, metafora unei lumi paralele

Ne întoarcem la hartă. Vase de 200.000 de tone, cu burta plină de lichid vâscos, traversează lumea în căutarea unor USB-uri în țărm, în care să verse aurul negru, să-și ia banii și să plece după următorul transport. Am stat lângă un astfel de vas în 2016, când realizam un reportaj despre un terminal petrolier plutitor, din largul Mării Negre. Terminalul este și acum conectat la cea mai mare rafinărie din țară (Petromidia), iar prin această pâlnie plutitoare intră peste 40% din petrolul rafinat în România.

5 milioane de tone de petrol pe an, importate și rafinate în Petromidia, făceau la acel moment din Rompetrol al doilea cel mai mare exportator al țării (după Dacia), datorită benzinei și motorinei vândute în afara țării. România devenea exportatoare de produse petroliere obținute la Năvodari, din țiței kazah (importat și rafinat de KazMunayGas, proprietarul rafinăriei). Tot din Kazahstan a adus și Lukoil România petrolul pe care l-au rafinat la Petrotel Ploiești după impunerea sancțiunilor europene asupra petrolului rusesc, în decembrie 2022.

Nu am început întâmplător cu imaginea petrolierelor care plutesc pe mări și oceane. Ele sunt metafora unei lumi paralele, în care petrolul navighează printre toate restricțiile, conflictele și teoriile economice, iar producătorii de petrol sunt în toate colțurile lumii. Un petrolier sub pavilion argentinian (să spunem) poate fi încărcat cu țiței din Kazahstan, poate pluti pe Marea Neagră cu un echipaj norvegiano-nigerian. Petrolul este transformat în benzină într-o rafinărie a Rusiei de pe teritoriul României, iar carburantul este vândut unui neamț care călătorește prin Spania. Din păcate, petrolul nu ocolește doar restricțiile și războaiele, ci și mecanismele pieței libere, prin care ar trebui să se formeze prețul.

MARIUS MATARAGIS

(continuare în pagina 9)

”Mediul legislativ impredictibil și birocrația descurajează inițiativa antreprenorială”

(Interviu cu Laurențiu Stan, fondatorul și directorul Kapital Minds)

- ”În cultura antreprenorială românească, exit-ul poate fi perceput ca un eșec, în loc de a fi văzut ca o etapă naturală în ciclul de viață al unei afaceri”
- ”Este imperioasă crearea unui cadru legislativ clar, predictibil și stabil, care să ofere antreprenorilor certitudine și să încurajeze investițiile pe termen lung”
- ”Mulți antreprenori supraestimează valoarea afacerii lor, bazându-se pe criterii subiective și nu pe o analiză obiectivă a pieței”

Diferențele culturale, combinate cu instabilitatea și impredictibilitatea care au dominat economia autohtonă în cei 35 de ani de ”tranziție”, au dus la o lipsă de siguranță a antreprenorilor români cu privire la ”ziua de mâine”, ceea ce îi face să aibă o aversiune la risc mai mare față de antreprenorii din Europa de Vest, spune Laurențiu Stan, fondatorul și directorul companiei de consultanță antreprenorială Kapital Minds, într-un interviu acordat Ziarului BURSA. În opinia sa, nicio țară nu poate avea o economie sănătoasă și o societate dezvoltată fără investiții consistente în inovație, educație și cercetare. În acest sens, autoritățile din România pot să crească finanțarea pentru cercetare-dezvoltare, în special în domeniile cu potențial de creștere economică, să creeze ecosisteme care să favorizeze inovația și colaborarea între companii, cercetători și investitori și să sprijine startup-urile inovatoare (deep-tech, high-tech).

”În următorii ani, Kapital Minds va încerca să aducă la cunoștința antreprenorilor români toate instrumentele pe care le au la dispoziție pentru a accelera creșterea valorii propriei afaceri, de a o face atractivă și pregătită pentru un eventual cumpărător, precum și opțiunile pe care le au atunci când decid să iasă din companie”, spune Laurențiu Stan.

Reporter: Cum ați caracteriza cultura antreprenorială din țara noastră față de cea a țărilor Europei de Vest?

Laurențiu Stan: Cultura antreprenorială din România este diferită în multe privințe față de cea a țărilor din Europa de Vest. În România, spiritul antreprenorial este încă în plină dezvoltare, în timp ce în țările Europei de Vest acesta a ajuns la maturitate. Antreprenoriatul românesc a fost stimulat, în ultimele decenii, de tranziția la economia de piață și accesul la fonduri europene, dar este încă dezavantajat de lipsa stabilității legislative, a sprijinului guvernamental și a unei infrastructuri atât de necesare dezvoltării sustenabile.

A CONSEMNAT ANDREI IACOMI

(continuare în pagina 12)

Super-agenții IA ai lui Altman amenință să transforme economia globală

Anunțul președintelui american Donald Trump privind proiectul „Stargate”, ce vizează finanțarea cu cel puțin 500 miliarde dolari a programelor privind dezvoltarea Inteligenței Artificiale, reprezintă un semnal privind intensificarea cursei globale pentru dominația tehnologică, competiție în care SUA par a se detașa în frunte, dacă luăm în considerare că, în 30 ianuarie 2025, Sam Altman, CEO-ul OpenAI, le va prezenta decidenților politici americani proiectul său privind „super-agenții IA” – sisteme capabile de o autonomie fără precedent, potrivit unor articole publicate de Siecle Digital, France Soir și New York Times. „Stargate”, în viziunea lui Donald Trump, este conceput ca o rampă de lansare pentru reindustrializarea Americii prin inteligența artificială. Investiția uriașă promite să stimuleze dezvoltarea de tehnologii avansate, creând locuri de muncă, sporind competitivitatea SUA și consolidând statutul de lider global în domeniul IA. Totuși, planurile grandioase sunt însoțite de o serie de întrebări fundamentale: care va fi impactul acestor investiții asupra societății și economiei americane? Și, mai important, cum se integrează aceste inițiative cu inovațiile lui Altman?

Sam Altman, liderul OpenAI, va prezenta în 30 ianuarie în fața autorităților americane conceptul de „super-agenți IA” – sisteme capabile de autonomie fără precedent, potrivit unor articole publicate de Siecle Digital, France Soir și New York Times. „Stargate”, în viziunea lui Donald Trump, este conceput ca o rampă de lansare pentru reindustrializarea Americii prin inteligența artificială. Investiția uriașă promite să stimuleze dezvoltarea de tehnologii avansate, creând locuri de muncă, sporind competitivitatea SUA și consolidând statutul de lider global în domeniul IA. Totuși, planurile grandioase sunt însoțite de o serie de întrebări fundamentale: care va fi impactul acestor investiții asupra societății și economiei americane? Și, mai important, cum se integrează aceste inițiative cu inovațiile lui Altman?

Sam Altman, liderul OpenAI, va prezenta în 30 ianuarie în fața autorităților americane conceptul de „super-agenți IA” – sisteme capabile de autonomie fără precedent, potrivit unor articole publicate de Siecle Digital, France Soir și New York Times. „Stargate”, în viziunea lui Donald Trump, este conceput ca o rampă de lansare pentru reindustrializarea Americii prin inteligența artificială. Investiția uriașă promite să stimuleze dezvoltarea de tehnologii avansate, creând locuri de muncă, sporind competitivitatea SUA și consolidând statutul de lider global în domeniul IA. Totuși, planurile grandioase sunt însoțite de o serie de întrebări fundamentale: care va fi impactul acestor investiții asupra societății și economiei americane? Și, mai important, cum se integrează aceste inițiative cu inovațiile lui Altman?

GEORGE MARINESCU

(continuare în pagina 3)

Europa, dependentă de mineralele rare chineze

În ciuda eforturilor de reducere a dependenței de China pentru materiile prime critice, Europa rămâne puternic dependentă de resursele țării asiatice, conform unei analize visualcapitalist.com. Aceasta aduce în atenție proporția aprovizionării UE cu 12 materii prime provenite din China, utilizate în diverse industrii. Analiza se bazează pe datele Bloomberg, conform cercetătorilor Comisiei Europene.

Sursa citată arată că Europa se bazează în proporție de 100% pe China pentru elementele grele de pământuri rare, care sunt utilizate în tehnologii ce privesc mașinile hibride, fibra optică și energia nucleară. Totodată, 97% din magneziul consumat în Europa, pentru utilizări care variază de la aliaje aerospațiale la piese auto, provine din țara asiatică. Urmează elementele ușoare de pământuri rare (85%), litiul (79%), galiul (71%), scandiul (67%) și bismutul (65%).

UE se confruntă cu o preocupare presantă cu privire la accesul la materiile prime esențiale, existând temeri că țara asiatică s-ar putea folosi ca de o armă de dominația asupra acestor resurse. O soluție propusă în acest context este Legea UE privind materiile prime critice, care a intrat în vigoare în mai 2024, notează sursa citată. Actul normativ prevede ca o cotă de 10% din toate materiile prime critice consumate în UE să fie produse în blocul comunitar. În plus, legea solicită o creștere semnificativă a eforturilor de reciclare, însumând până la 25% din consumul anual din UE. În cele din urmă, acest act normativ stabilește obiectivul de a reduce dependența pentru orice materie primă critică față de o singură țară din afara UE la mai puțin de 65% până în 2030. **(A.V.)**

(continuare în pagina 12)

PPE propune înghețarea taxelor pe CO2 și eliminarea obiectivelor privind sursele regenerabile de energie

Confruntați cu realitatea dură a scăderii competitivității și declinul economic din UE, politicienii europeni au început să ia în considerare eliminarea țintelor verzi și înghețarea taxelor pe emisiile de CO2.

”Pentru a stimula economia în declin a UE va fi necesară eliminarea obiectivelor privind sursele regenerabile de energie și suspendarea normelor de raportare a lanțului de aprovizionare”, scrie Euractiv, pe marginea propunerilor venite de la Partidul Popular European, de spre care spune că este cel mai influent grup politic din UE.

La sfârșitul săptămânii trecute, liderii PPE s-au reunit la Berlin, în condițiile în care partidul CDU din Germania pare să fie favorit la alegerile generale anticipate de luna viitoare. Euractiv scrie că liderii PPE, printre care se regăsesc Ursula von der Leyen, Friedrich Merz, președintele CDU, premierul grec Kyriakos Mitsotakis sau premierul finlandez Petteri Orpo, doresc să ”remodeleze UE cu un program de dereglementare și simplificare hotărât, ambițios și cuprinzător”.

CĂLIN RECHEA

(continuare în pagina 8)